

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašína a soudkyň Mgr. Lenky Krupičkové a Mgr. Petry Weissové v právní věci žalobce: **M. Ch.**, zastoupený Mgr. Josefem Balínem, advokátem se sídlem Františkánská 120/7, Plzeň, proti žalované: **Česká advokátní komora**, se sídlem Národní 118/16, Praha 1, o přezkoumání rozhodnutí žalované ze dne 7. 7. 2025, č. j. 10.01-0000322/25-0006, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 6. 10. 2025, č. j. 18 A 86/2025-12,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se z a m í t á .**
- II. Žádnému z účastníků **se n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Ustanovenému zástupci žalobce advokátu Mgr. Josefu Balínovi **se p ř i z n á v á** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů v úhrnné výši 12 269 Kč. Tato částka bude jmenovanému vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku. Náklady zastoupení žalobce **n e s e** stát.

Odůvodnění:

[1] Včas podanou kasační stížností napadl žalobce v záhlaví uvedené usnesení Městského soudu v Praze, jímž byla podle § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s. odmítnuta pro nepřipustnost jeho žaloba proti rozhodnutí žalované ze dne 7. 7. 2025. Tímto rozhodnutím nebyl žalobci určen (pozn. soudu – správná formulace výroku měla být „*zamítnuta jeho žádost*“) advokát

k poskytnutí právní služby bezplatně podle § 18c zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii (dále jen „zákon o advokacii“). Uvedenou žádostí se žalobce domáhal určení advokáta k zastoupení v řízení před Ústavním soudem ve věci vedené pod sp. zn. IV. ÚS 1247/25 ohledně nečinnosti Okresního soudu v Teplicích v jeho netrestní věci. Žalovaná však dospěla k závěru, že v tomto případě jde ze strany žalobce o zjevně marné uplatňování či bránění práva, neboť nevyužil prostředek uvedený v § 174a zákona o soudech a soudcích, a v důsledku toho neprokázal, že je jeho žádost včasná, takže žalovaná nemohla určit počátek běhu lhůty k podání ústavní stížnosti. Byly tak splněny podmínky § 18c odst. 5 věta třetí zákona o advokacii vylučující vyhovění žádosti.

[2] Městský soud při posouzení věci dospěl k závěru, že žaloba proti výše uvedenému rozhodnutí žalované naplňuje definici zneužití práva ve smyslu § 68 písm. f) s. ř. s. Text žaloby psané rukou je podle soudu ve svém vyznění nesrozumitelný. Nelze z něho zjistit, z jakých konkrétních důvodů žalobce proti tomuto rozhodnutí brojí, v jakém rozsahu ho napadá, ani jak má podle něj soud rozhodnout. Žalobce pouze v obecné rovině tvrdil, že žalovaná setrvale v době od 11. 4. 2018 do 10. 9. 2025 porušovala jeho práva, aniž by však toto tvrzení konkretizoval ve vztahu k napadenému rozhodnutí. Přestože žaloba trpěla vadami, městský soud nevyzýval žalobce k jejich odstranění postupem podle § 37 odst. 5 s. ř. s. a nerozhodoval ani o jeho návrhu na ustanovení zástupce. Byl totiž toho názoru, že žaloba musí být odmítnuta tak jako tak.

[3] Postup žalobce má podle něj čistě obstrukční povahu, což už soud konstatoval i v předchozích svých rozhodnutích. Obstrukční povaha žaloby je dána početností, sériovostí a stereotypností vedených sporů spojených s opakováním obdobných či zcela identických argumentů. Sériovost a stereotypnost podání přitom zakládá zneužití práva podat návrh soudu nejen podle judikatury Nejvyššího správního soudu, ale též podle judikatury Evropského soudu pro lidská práva.

[4] V době rozhodování této věci bylo na městském soudu evidováno 13 žalob podaných žalobcem vůči žalované, jež mu neurčila advokáta k poskytnutí právní služby bezplatně podle § 18c zákona o advokacii. Žalobce opakovaně ve velmi nepřehledném a obtížně srozumitelném ručně psaném textu tato rozhodnutí, eventuálně postup žalované, napadá, text žalob se však neváže k uváděným rozhodnutím, nebo není vůbec zřejmé, čeho se jimi domáhá. Žalobce obecně uvádí, že ho žalovaná ponižuje, uráží a mučí paušálním odmítáním jeho stížností a žádostí o určení advokáta. Obsahem žalob bývá rovněž obsáhlý výčet jeho ústavně zaručených práv a zákonných ustanovení, která měla žalovaná, ale i soudy v jiných řízeních porušit, spisové značky různých soudních rozhodnutí i nálezů Ústavního soudu, to vše bez zjevné souvislosti s daným případem.

[5] Žalobce také žádá o osvobození od soudních poplatků a ustanovení advokáta. Ve třech případech městský soud žalobce od soudních poplatků osvobodil a advokáta mu ustanovil. Ustanovená advokátka následně podala návrh na zproštění zastupování, neboť ji žalobce výslovně odmítl, nechtěl s ní jednat a projevoval vůči ní nedůvěru. V dalších třech věcech, které byly pravomocně skončeny, žalobce nijak nereagoval na výzvu soudu k odstranění vad podané žaloby, v jedné pak reagoval způsobem, který se zcela míjel s předmětem projednávané věci. V jedné věci pak žalobce neuhradil soudní poplatek.

pokračování

[6] Městský soud tak shrnul, že žalobce opakovaně zasílá soudu podání obdobného obsahu a kvality, aniž jakkoliv reaguje na výtky a poučení ze strany soudu. Mnohokrát byl poučen o náležitostech žaloby a také o tom, že tyto náležitosti musí být schopen alespoň v základních obrysech uvést i jako právní laik; zejména to, čeho se dožaduje, a proč má za to, že došlo k porušení jeho práv v konkrétní věci. Pokud přesto i v projednávané věci znovu pouze obecně (a notně expresivně) napadá postup žalované za posledních 7 let, aniž vůči jejímu postupu (a už vůbec ne napadenému rozhodnutí) vznáší konkrétnější výtky, svědčí to o tom, že jeho cílem není skutečně se domoci soudní ochrany, ale fakticky jen obstruovat a vést jen „spor pro spor“.

[7] K tomu městský soud pro úplnost dodal, že i v případě, že by se nejednalo o zneužití práva, a tedy nepřipustnou žalobu, byla by podaná žaloba opožděná.

[8] Kasační stížnost podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) z důvodu uvedeného v § 103 odst. 1, písm. e) s. ř. s. Podle jeho názoru měla být žaloba posouzena s přihlédnutím k jejímu obsahu a k postavení stěžovatele jako právního laika individuálně, nikoliv paušálně hodnocena jako obstrukční jednání. V projednávaném případě se nejednalo o obstrukci, nýbrž o řádné uplatnění práva na soudní ochranu, přičemž případné nedostatky podání byly důsledkem absence právního vzdělání stěžovatele a neměly být vykládány v jeho neprospěch. Městský soud neodůvodnil přesvědčivě, jaké náležitosti žalobě chybí, současně ani nevyzval stěžovatele k odstranění nedostatků podání, čímž mu fakticky znemožnil vady žaloby odstranit. Stěžovatel proto navrhl, aby bylo napadené usnesení zrušeno a věc vrácena městskému soudu k dalšímu řízení.

[9] Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení v rozsahu uplatněného stížnostního bodu a po posouzení věci dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná. Nejprve považuje za vhodné alespoň stručně vyložit pojem *zneužití práva*. Zneužitím práva se rozumí použití určité právní normy v rozporu s jejím účelem. Jde tedy o jednání zdánlivě dovolené, kterým má být dosaženo výsledku nedovoleného, resp. jde o tzv. obcházení zákona, aby se záměrně dosáhlo výsledku právní normou nepředvídaného a nežádoucího. Zneužití práva se nejčastěji vyskytuje v oblasti práva soukromého, lze se s ním však setkat i v právu veřejném, jak v oblasti práva hmotného (především daňového), tak i procesního. V posledně uvedeném případě byl tento pojem zákonem č. 284/2021 Sb. zakomponován od 1. 1. 2024 do § 68 písm. f) s. ř. s., aniž by však byl samotným zákonem blíže definován. S účinností od 1. 1. 2026 bylo toto ustanovení zákonem č. 314/2025 Sb. vypuštěno a nahrazeno ustanovením § 46 odst. 1 písm. e) s. ř. s.

[10] Pokud se ovšem na výklad pojmu *zneužití práva* použijí obecná kritéria uvedená výše, pak jim žaloba podaná stěžovatelem odpovídá. Městský soud ve svém usnesení zcela správně uvedl řadu znaků, které ve svém souhrnu definici zneužití práva naplňují. Stěžovatel podal žalobu proti správnímu rozhodnutí, což je nepochybně úkon, k němuž je oprávněn a formálně je v souladu se zákonem, neboť cílem právní úpravy je zajištění přístupu k soudu. Účelem tohoto úkonu by však podle záměru zákonodárce měla být ochrana veřejných subjektivních práv fyzických nebo právnických osob. Tento účel podání stěžovatele zjevně nenaplní a ostatní jeho počínání k němu také nesměřuje. Stěžovatel opakovaně formálně napadá rozhodnutí žalované, aniž by, byť i jen v základních obrysech, objasnil, v čem konkrétně dle jeho názoru žalovaná pochybila, poskytnutou právní pomoc přitom

v konkrétních případech nevyužil ke stanovenému účelu a výzev městského soudu k odstranění nedostatků podání spojených s poučením v minulosti nikdy nedbal. Nejednalo se přitom o ojedinělé případy, ale o počínání, které vykazuje rysy soustavnosti. Městský soud pak v odůvodnění napadeného usnesení s odkazem na spisové značky pečlivě doložil, ve kterých věcech se tak stalo.

[11] Za této situace je zcela odůvodněný jeho závěr, že podání stěžovatele nesměřují k ochraně jeho veřejných subjektivních práv, ale že se jedná o vedení „sporů pro spor“, k němuž zneužívá formálně přípustných procesních nástrojů. Takovému počínání však zákon ochranu neposkytuje, a právě na takové situace ustanovení § 68 písm. f) s. ř. s. dopadá.

[12] S ohledem na výše uvedené nepovažuje Nejvyšší správní soud námitky uplatněné stěžovatelem v kasační stížnosti za důvodné. Jaké náležitosti podané žalobě chybí, popsal městský soud v odůvodnění napadeného usnesení velmi důkladně; tou hlavní je úplná absence konkrétního tvrzení o zkrácení na právech právě napadeným rozhodnutím žalované. V souvislosti s tím pak Nejvyšší správní soud nesdílí ani názor stěžovatele, že nedostatky jeho podání jsou pouze důsledkem absence jeho právního vzdělání a že měl být k jejich odstranění soudem vyzván. I těmto otázkám se městský soud věnoval, přičemž vyloučil, že by příčinou nevyhovující povahy podání stěžovatele mohl být nedostatek jeho vzdělání (viz odst. [6] výše), a vyložil rovněž, proč stěžovatele nevyzýval k odstranění nedostatků žaloby (viz odst. [2] a [3] výše). S těmito závěry se Nejvyšší správní soud ztotožňuje. Pokud již ze samotného podání bylo možno učinit závěr o zneužití práva ve smyslu § 68 písm. f) s. ř. s., a tudíž o nepřipustnosti návrhu podle § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s., nebyl dán žádný prostor pro postup podle § 37 odst. 5 s. ř. s. K tomu Nejvyšší správní soud jen pro úplnost podotýká, že tento závěr platí jistě pro soudní rozhodnutí vydaná do 31. 12. 2025, po tomto datu bude třeba uvedenou otázku z důvodu změny zákona posoudit znovu, neboť nyní je zneužití práva samostatným důvodem pro odmítnutí návrhu.

[13] Nejvyšší správní soud uzavírá, že napadené usnesení je zákonné, kasační stížnost proti němu podanou proto podle § 110 odst. 1 s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.

[14] Stěžovatel neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení ze zákona, žalovaná byla ve věci úspěšná, nevznikly jí však náklady přesahující rámec její běžné úřední činnosti. Nejvyšší správní soud proto nepřiznal náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti žádnému z účastníků (§ 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s.).

[15] Ustanovený zástupce stěžovatele advokát Mgr. Josef Balín učinil ve věci dva hlavní úkony právní služby (převzetí věci a sepsání kasační stížnosti), za což mu náleží odměna podle § 7 a § 9 odst. 5 vyhl. č. 177/1996 Sb. ve výši 9 240 Kč a náhrada hotových výdajů podle § 13 odst. 4 cit. vyhl. ve výši 900 Kč, celkově tedy 10 140 Kč. Jmenovaný je plátcem DPH, uvedená částka se tak s ohledem na § 57 odst. 2 s. ř. s. navyšuje o 21 %, takže celkově mu náleží 12 269 Kč. Tato částka mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku. Náklady zastoupení stěžovatele nese podle § 60 odst. 4 s. ř. s. stát.

pokračování

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** přípustné opravné prostředky (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 7. května 2026

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu